

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І.І. МЕЧНИКОВА

Кафедра економічної та соціальної географії і туризму

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Майя НІКОЛАЄВА

09

2023_р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК. 23 ОСНОВИ ПРОСТОРОВОГО ПЛАНУВАННЯ

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: 10 Природничі науки

Спеціальність: 106 Географія

(код і назва спеціальності (тей))

Освітньо-професійна /наукова програма: Географічні основи

природокористування та регіонального і муніципального розвитку

(назва ОПП/ОНП)

Робоча програма навчальної дисципліни «**Основи просторового планування**» -
Одеса: ОНУ, 2023 р. 18 с.

Розробники:

ШАШЕРО Антоніна Миколаївна – доцент, к.геогр. наук, доцент кафедри економічної та соціальної географії і туризму

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економічної та соціальної географії і туризму

Протокол № 1 від « 30 » серпня 2023 року
Завідувач кафедри _____ (**Олександр ТОПЧІЄВ**)
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Погоджено із гарантом ОПП/ОНП Географічні основи природо користування та регіонального і муніципального розвитку

_____ (**Антоніною ШАСЕРО**)
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) геолого-географічного факультету

Протокол від № 1 від « 30 » серпня 2023 року
Голова НМК _____ (**Віталій СИЧ**)
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри **економічної та соціальної географії і туризму**

Протокол від № _____ від « _____ » _____ 20__ року
Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри **економічної та соціальної географії і туризму**

Протокол від № _____ від « _____ » _____ 20__ року
Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри **економічної та соціальної географії і туризму**

Протокол від № _____ від « _____ » _____ 20__ року
Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>Очна форма навчання</i>	
Загальна кількість кредитів – 4; годин всього – 120; змістовних модулів- 3	Галузь знань: 10 Природничі науки (шифр і назва)	Обов'язкова дисципліна	
	Спеціальність: 106 Географія (код і назва)	Рік підготовки:	
		2-й	3-й
	Спеціалізація: немає (назва)	Семестр	
		4	5
	Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)	Лекцій	
		32 год.	14
		Практичні, семінарські	
		22 год.	6
		Лабораторні	
		0 - год.	
		Самостійна робота	
		66 год.	100
		Вид контролю: <u>іспит</u>	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:
для денної форми навчання – 1/3

* – за наявності

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – є оволодіння теоретичними знаннями з методології та методики просторового планування, а також знайомство з досвідом планувальних досліджень для впорядкування середовища життєдіяльності суспільства (геопланування), оволодіння студентами практичними навичками використання регіональної системи державного обліку земель і наявних баз даних для обґрунтування екологічно орієнтованого планування території регіону, яке сприятиме його перспективному розвитку.

Для цього необхідно виконати такі **завдання**:

- визначитись з поняттям простір, геопростір, територія - як унікальний геопросторовий ресурс;
- визначитись з складовими ємкості території та методами її оцінки;
- планування землекористування як складова регіональної політики;
- проаналізувати вітчизняний та зарубіжний досвід розробок з просторового планування;
- планування геопростору як напряму суспільно-географічних досліджень;
- геопросторова організація життєдіяльності суспільства як географічний закон;
- напрямки геопросторової організації життєдіяльності суспільства;
- визначитись з головними рівнями просторового планування;
- визначитись з методами просторового планування;
- розглянути особливості генеральної схеми планування територій України;
- розкрити особливості, геопланування – планування територій регіонів;
- розкрити особливості формування каркасів екологічної безпеки регіонів;
- розкрити особливості формування каркасів антропогенно-техногенних навантажень;
- розкрити особливості планування територій різних функціональних типів.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у професійній діяльності з географії або у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій та методів дослідження природних та суспільних об'єктів та процесів.

а) загальних (ЗК): **ЗК1.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. **ЗК5.** Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. **ЗК7.** Здатність до пошуку оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

б) Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК1. Здатність брати участь у плануванні та виконанні наукових та науково технічних проектів;

СК7. Знання і використання специфічних для географічних наук теорій, парадигм, концепцій та принципів відповідно до спеціалізації;

СК12. Здатність здійснювати геопросторові дослідження природних і суспільних явищ для формування практичних цілей та рекомендацій щодо сталого розвитку територіальних громад, міст, урбанізованих ареалів регіонів України;

СК13. Здатність застосовувати сучасні геоінформаційні технології, бази даних ГІС. ГІС картографування та моделювання для моделювання соціально-економічних і природних процесів та явищ в регіональному і муніципальному управлінні.

СК14. Здатність використовувати здобуті теоретичні знання і практичні навички, міждисциплінарні підходи, міжнародні практики для стратегічного і просторового планування розвитку регіонів, міст, територіальних громад в Україні.

Програмні результати навчання (ПРН): **Р01.** Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії географії, а також світоглядних наук. **Р03.** Пояснити особливості організації географічного простору. **Р04.** Аналізувати географічний потенціал території.

Р07. Визначити основні характеристики, процеси, історію і склад ландшафтної оболонки та її складових.

Р09. Аналізувати склад і будову природних і соціосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах.

Р10. Знати цілі сталого розвитку та можливості своєї професійної сфери для їх досягнення, в тому числі в Україні.

Р13. Використовувати результати просторових досліджень природних та суспільних процесів на рівні територіальних громад міст, регіонів для розробки стратегій та цільових програм в регіональному та муніципальному розвитку.

У результаті опанування ЗК та ПРН за даною ОК студент повинен *знати*: як використовувати на практиці базові поняття з теорії географії, а також світоглядних наук; аналізувати географічний потенціал території; збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області географічної науки. Знати основні теоретичні і практичні положення просторового планування; зміст і структуру робіт зі складання схем і проектів районного планування; етапність і послідовність виконання проектно-планувальних робіт.

Вміти використовувати результати просторових досліджень природних та суспільних процесів на рівні територіальних громад, міст, регіонів для розробки стратегій та цільових програм в регіональному та муніципальному управлінні; вміти використовувати сучасні геоінформаційні технології, ГІС картографування та моделювання для моделювання соціально-економічних і природних процесів та явищ в регіональному і муніципальному управлінні.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні положення та підходи в планувальні геопростору.

Тема 1. Географічний закон – геопросторова організація життєдіяльності суспільства. Основні концептуальні положення курсу. Концепція терміну

«простір» «геопростір» Задачі просторового планування. Наукові школи та напрямки.

Тема 2. Територія – унікальний геопросторовий ресурс. Зміст та функції поняття територія.

Тема 3. Базові поняття географії – земна поверхня (геопростір), територія земля. Територія. Ресурсний потенціал місця. Географічне положення (місцеположення) території. Поняття ресурсного потенціалу.

Тема 4. Ємкість території. Оцінка ємкості території для вирішення питань планування. Планування землекористування.

Змістовий модуль 2. Територіальна організація суспільства.

Тема 5. Територіальна організація суспільства. Поняття територіальної організації суспільства. Поняття рівня господарського освоєння території. Складові територіальної організації. Роль населення в формуванні ТОС. Географічні ТОС об'єкти що формують ТОС. Типи територіальних структур.

Тема 6. Реалізація концепції територіальної організації суспільства. Планування територій на загальнодержавному рівні. Генеральна схема планування території України.

Тема 7. Законодавчі та інституційні основи планування територій.

Тема 8. Карти комплексної оцінки території.

Змістовий модуль 3. Геопланування.

Тема 9. Світовий та Європейський досвід регіонального просторового планування. Регіональне планування, просторове планування. Європейська хартія регіонального/просторового планування. Регіональне просторове планування та економічна, соціальна та культурна політика суспільства.

Тема 10. Планування територій України. Планування територій - окремий науковий напрям. Планування територій на регіональному рівні. Планування територій на місцевому рівні.

Тема 11. Геопланування - новий напрям планувальних розробок.

Напрямки планування за рівнями організації життєдіяльності суспільства та за компонентами географічного середовища. Методологічні підходи та цільові настанови.

Тема 12. Геопланування: методичні засади. Методична схема геопланування регіонів.

Тема 13. Особливості геопланування регіонів з різною стратегією соціально-економічного розвитку. Геопланування сільських регіонів з переважанням русальних видів діяльності. Геопланування сільських урбанізованих зон та ареалів. Геопланування приморських регіонів.

Тема 14. Планування каркасів екологічної безпеки. Формування каркасів екологічної безпеки регіонів. Регіональна екологічна мережа.

Тема 15. Планування каркасу антропогенного-техногенного навантаження на територію. Розроблення каркасів (схем) антропогенно-техногенних навантажень регіонів.

Тема 16. Сучасні вимоги і обмеження до планування територій. Планування господарського використання територій. Загальний зведений баланс території: вертикальний та горизонтальний підходи. Перспективний (програмний) земельний баланс території. Секторальні та галузеві завдання соціально-економічного розвитку.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Аудиторна робота												
Теоретико-методологічні положення та підходи в планувальні геопростору.												
Тема 1. Географічний закон – геопросторова організація життєдіяльності суспільства.	2	2	-				7	1	-			6
Тема 2. Територія – унікальний геопросторовий ресурс.	4	2	2				7	1	-			6
Тема 3. Базові поняття географії – земна поверхня (геопростір), територія, земля.	2	2	-				7	1	-			6
Тема 4. Ємкість території.	4	2	2				9	1	2			6
Разом за змістовим модулем 1	12	8	4				30	4	2			24
Змістовий модуль 2. Аудиторна робота												
Територіальна організація суспільства.												
Тема 5. Територіальна організація суспільства.	4	2	2				6		-			6
Тема 6. Реалізація концепції територіальної організації суспільства.	4	2	2				6		-			6
Тема 7. Законодавчі та інституційні основи планування територій.	4	2	2				6		-			6
Тема 8. Карти комплексної оцінки території.	4	2	2				10	2	2			6
Разом за змістовним модулем 2	16	8	8				28	2	2			24
Змістовий модуль 3. Аудиторна робота												
Геопланування.												
Тема 9. Світовий та Європейський досвід	2	2	-				6	-	-			6

регіонального просторового планування.												
Тема 10. Планування територій України.	4	2	2				8	2	-			6
Тема 11. Геопланування - новий напрям планувальних розробок	2	2	-				6	-	-			6
Тема 12. Геопланування: методичні засади.	4	2	2				8	2	-			6
Тема 13. Особливості геопланування регіонів з різною стратегією соціально-економічного розвитку.	4	2	2				6	-	-			6
Тема 14. Планування каркасів екологічної безпеки.	4	2	2				12	2	2			8
Тема 15. Планування каркасу антропогенно-техногенного навантаження на територію.	4	2	2				8	-				8
Тема 16. Сучасні вимоги і обмеження до планування територій.	2	2	-				8	2	-			6
Разом за змістовним модулем 3	26	16	10				62	8	2			52
Усього годин	54	32	22				120	14	6			100

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Семінарські заняття не передбачені	
2		

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Територія – унікальний геопросторовий ресурс (функціональне зонування територій). Картоосхеми функціонального зонування території.	2
2.	Ємкість території (визначення ємкості територій). Розрахунки показників ємності території. Картоосхеми ємності території.	2
3.	Територіальна організація суспільства (ТОС). Географічні об'єкти що формують ТОС. Зв'язки що формують ТОС.	2

	Складові елементи ТОС.	
4.	Реалізація концепції територіальної організації суспільства (Концепція територіальних структур).	2; 2
5.	Законодавчі та інституційні основи планування територій.	2
6.	Карти комплексної оцінки території (вивчення існуючих картосхем та створення картосхем за окремими територіям).	2; 2
7.	Планування територій України. Планувальні схеми за історичними етапами розвитку (порівняльний аналіз).	2
8.	Геопланування регіонів з різною стратегією соціально-економічного розвитку. Розгляд загальних методологічних та методичних схем геопланування регіонів.	2
9.	Особливості геопланування регіонів з різною стратегією соціально-економічного розвитку (робота з планувальними картосхемами)	2
10.	Планування каркасів екологічної безпеки. Сучасні регіональні картосхеми екологічних мереж різних регіонів України. Планувальні схеми територій під об'єктами ПЗФ (ядер екологічної безпеки)	2;2
11.	Планування каркасу антропогенно-техногенного навантаження на територію. Розробка картосхем для окремих територій.	2
	Разом	22; 6

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Лабораторні заняття не передбачені	

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/ види завдань	Кількість годин
1.	Семінар – обговорення «Базові поняття географії». 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення: поняття земна поверхня, геопростір, територія земля, земна оболонка, географічна оболонка, ландшафтна оболонка, географічне середовище довкілля. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	4; 6
2.	Семінар – обговорення «Територія – унікальний геопросторовий ресурс» 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення: географічне ресурсознавство, дослідження природних ресурсів, класифікація природних ресурсів. 2. Самотестування.	4; 6

3.	Семінар – питань і відповідей «Понятійно-концептуальна система земна поверхня – територія – земля». 1. Опрацювання рекомендованої літератури для обговорення: понятійно-концептуальної системи земна поверхня – територія – земля, оцінка ємності території, територія як фундаментальна базова категорія географії. 2. Самотестування.	4; 6
4.	Семінар – розгорнута бесіда «Концепція територіальної організації суспільства». 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення: географічний закон – геопросторова організація суспільства. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту	4; 6
5.	Семінар – питань і відповідей «Формування та розвиток наукового напрямку «Геопланування територій». 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення: трансформацій сучасної географічної науки; концептуальні засади розвитку планування в межах географічної науки. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	4; 6
6.	Семінар – обговорення «Геопланування - новий напрям планувальних розробок» 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення : що поєднує предметну область та спільні риси в об'єкті географічної науки та геоплануванні територій.. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	4; 6
7.	Дискусія щодо передумов виникнення і історії розвитку планування територій. 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: етапи розвитку планування територій.2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді	4; 6
8.	«Взаємозв'язки геопланування територій з іншими науками. 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення: підходи до впорядкування територій з точки зору інших наук історії соціології, політології та ін. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	4; 6
9.	Семінар – питань і відповідей щодо методологічних і методичних засад планування територій. Методи районного планування. Загальнонаукові, конкретно-наукові, спеціальні методи. Географічні методи в районному плануванні. Основні властивості планувальних систем. Підходи до дослідження і конструювання систем. Районування території – основа територіального проектування та районного планування. Основні принципи районування. Границі	4; 5

	районів. Функціональне зонування території. Прогнозування планувальних систем. Види районного планування. Схема і проект районного планування. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту	
10.	Семінар – бесіда «Особливості геопланування регіонів з різною стратегією соціально-економічного розвитку.» 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення: масштаби планувальних розробок. Особливості планувальних схем відносно масштабів планувальних розробок 2. Тестування у виді проведення дискусії, заслуховування та обговорювання повідомлень. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	4; 6
11.	Семінар - бесіда «Планувальна структура території» 1. Дослідження щодо порядку та правил створення, планувальних структур. Послідовність робіт при розробці планувальної структури. Типи основних елементів планувальної структури. Види елементів планувальної структури в залежності від їх впливу на умови господарського освоєння прилеглої території. Визначення зон впливу елементів планувальної структури. Етапи розробки схем перспективної планувальної структури. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту	4; 6
12.	Семінар - запитань і відповідей «Населення і розселення в геоплануванні. Розвиток мережі поселень». 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення: розселення населення, його види, типи і форми. Опорний каркас розселення. Системи розселення. Види зв'язків у системах розселення. Завдання формування групових систем населених місць. Типізація систем розселення. Етапи формування перспективного варіанту системи розселення. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	4; 6
13.	Семінар-дискусія «Планування міських і сільських поселень» 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення види класифікацій і типізація сільських і міських поселень за різними показниками. Функціонально-планувальна структура населених пунктів. Структура селитебної зони. Організація промислових зон. Планування транспортної системи міста. Планування приміських зон. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту	4; 6
14.	Семінар – розгорнута бесіда «Планування сільськогосподарських районів» 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення особливостей планування сільських регіонів з переважанням руральних	4; 6

	видів сільських територій. Планування урбанізованих зон та ареалів в межах сільських територій. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	
15.	Семінар-дискусія «Планування промислових районів» 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення: щодо особливосте й планування районів видобувної промисловості, переробної (обробної) промисловості, районів та вузлів в зоні впливу великих гідротехнічних та енергетичних споруд. Територіальне планування промислово-ресурсних районів: вугільних, гірничих, нафтових, лісових. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту	4
16.	Підготовка до семінару питань та відповідей «Планування каркасів екологічної безпеки» 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури. 2. Самотестування.	2; 8
17.	Підготовка до семінару питань та відповідей «Планування антропогенного каркасу територій» 2. Самотестування.	2; 8
18.	Підготовка до семінару – дискусії «Сучасні вимоги і обмеження до планування територій».1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури. Управління планувальними розробками в межах окремих регіонів. Перспективний (програмний) земельний баланс території. 2. Самотестування.	2
	Разом	66; 100

До самостійної роботи відноситься:

- [1] – підготовка до лекцій, практичних, семінарських, лабораторних занять;
- [2] – написання рефератів, есе;
- [3] – індивідуальне навчально-дослідне завдання;
- [4] – курсова робота, тощо.

9. Методи навчання

Лекції із застосуванням картографічного матеріалу, семінарські заняття, виконання індивідуальних завдань, робота в бібліотеці та Інтернеті.

За джерелами знань використовуються такі методи навчання: словесні - розповідь, пояснення, лекція, інструктаж; наочні - демонстрація, ілюстрація; семінарські заняття тощо.

За характером логіки пізнання використовуються такі методи: аналітичний, синтетичний, . аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

10. Форми контролю і методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Усний контроль у вигляді індивідуального та фронтального опитування. Письмовий контроль у вигляді модульних контрольних робіт, самостійних письмових робіт, поточного та підсумкового тестування. Поточне оцінювання, тестування, оцінка за індивідуальну науково-дослідну роботу, **іспит**.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
Відмінно	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.	глибоко та всебічно розкриває сутність практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.
Добре	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.	правильно вирішив більшість практичних завдань; має стійкі навички виконання завдання
Задовільно	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Правильно вирішив половину розрахункових/тестових завдань. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення

		причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.
Незадовільно з можливістю повторного складання	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички.
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

11. Питання для підсумкового контролю

1. Визначить зміст, функції поняття «простір», «геопростір», «територія».
2. Характеризуйте територію як об'єкт сучасного планування.
3. Поясніть за якими ознаками розробляють господарську оцінку території.
4. Що являє собою територія у географічних дослідженнях та вітчизняному землеустрої?
5. Поясніть у яких випадках необхідна оцінка ємкості території наведіть відповідні приклади.
6. За якими ознаками визначають ємкість території?
7. Поясніть зміст і цільові настанови планування землекористування.
8. ТОС . Ознаки і властивості ТОС. ТОС як наскрізний закон геопросторової організації суспільства.
9. Характеризуйте ТОС як просторове поєднання головних складових життєдіяльності суспільства.
- 10.
11. Які соціально-економічні функції по відношенню до міста виконує приміська зона.
12. Поняття територіальних систем. Дайте коротку характеристику ТС різних типів.
13. Назвіть тематичну серію карт які представляють сучасні напрямки використання територій регіонів.
14. В яких напрямках розвивається планування територій в зарубіжних країнах.
15. З яких років бере відлік вітчизняна практика планування територій?
16. Визначте головні етапи розвитку вітчизняного планування територій.
17. З якого часу планування територій має статус окремого наукового напрямку?
18. В чому полягають головні передумови розвитку планування територій?
19. Дайте визначення понять та термінів: «простір», «територія», «територіальний», «планування».
20. Визначить цілі і задачі планування територій.
21. На яких рівнях здійснюється планування територій?

22. Які види планування змістовно близькі до планування територій і чому?
23. На яких рівнях використовують ці (змістовно близькі до планування територій) поняття?
24. Які з географічних методів є головними при плануванні територій і чим обумовлена їх важливість?
25. З якого часу планування територій в Україні має статус окремого наукового напрямку, і якою постановою це позначено?
26. В чому полягає комплексність планувальних розробок?
27. В який час і для чого розроблялася Генеральна схема планування території України?
28. Характеризуйте складові частини ГС та їх зміст.
29. Визначіть цільові настанові поняття «геопланування» (планування територій регіонів).
30. Які тематичні блоки охоплює загальна методологічна схема геопланування?
31. Що завершує геопланувальні розробки в регіоні? Визначить ціль таких розробок?
32. На яких рівнях створюється екологічна мережа?
33. Що виступає складовими елементами екологічної мережі?
34. За рахунок яких земель створюється регіональна екологічна мережа?
35. Які труднощі виникають при віднесенні земель до екологічної мережі?
36. Поясніть принципи розробки теоретичної (ідеальної) моделі раціонального господарського використання території.
37. Що складає основу каркасу антропогенно-техногенних навантажень?
38. На яких територіальних рівнях відбувається створення каркасу антропогенно-техногенних навантажень?
39. Що таке «гарячі точки» та «гарячі ареали», які категорії земель можна до них віднести?
40. Поясніть головні особливості розвитку, розміщення та планування: промислових районів; сільськогосподарських районів; рекреаційних районів.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Форма для іспиту

Поточний контроль																Індивідуальне самостійне завдання	Підсумковий контроль	Сума балів
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3										
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16			
1 - 10				1 - 10				1 - 20								1 - 10	30	100
Контрольна робота за змістовним модулем 1 - 5				Контрольна робота за змістовним модулем 1 - 5				Контрольна робота за змістовним модулем 1 - 5				Контрольна робота за змістовним модулем 1 - 5						

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів

Приклад оцінювання курсової роботи (проекту)

Пояснювальна записка	Ілюстративна частина	Захист роботи	Сума
до 25	до 25	до 50	100

Курсова робота не передбачена

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Конспекти лекцій та практичних занять.
3. Методичні матеріали до проведення лабораторних, практичних занять та виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань.
4. Підручники і навчальні посібники.
5. Питання для поточного контролю і тестові завдання.
6. Презентації, ілюстративно-демонстраційні засоби навчання, програмне забезпечення.

14. Рекомендована література**Основна література**

1. Голубець М.А. Середовищезнавство – в географічну науку // Український географічний журнал. 2015. №2. С. 10-15.
2. Гукалова І.В., Мальчикова Д.С Вступ до фаху: географія і суспільство. Навч. посіб. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 268 с.
3. Денисик Г. І. Антропогенне ландшафтознавство: навчальний посібник. У 2-х частинах. Вінниця: Едельвейс і К., 2012.
4. Екомережа степової зони України: принципи створення, структура, елементи / [Ред. Д. В. Дубина, Я. І. Мовчан]. К.: LAT&K, 2013. 409 с.
5. Ландшафтне планування в Україні : методичні настанови / Л.Г. Руденко, Є.О. Маруняк, О.Г. Голубцов та ін. [Під ред. академіка НАН України Л.Г. Руденка]. К. : «Реферат», 2014. 144 с
6. Немець К.А. Немець Л.М. Теорія і методологія географічної науки: методи просторового аналізу. Навчально-методичний посібник. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. 172 с.

7. Олійник Я.Б., Шевчук С.М. Розвиток методологічних основ сучасної української суспільної географії. Економічна та соціальна географія: Наук.зб. 2011. Вип. 63. С. 3-18.
8. Проект доповіді України до конференції ООН зі сталого (збалансованого) розвитку «Ріо + 20» С.А.Лісовський, Г.Б.Марушевський, П.Г.Павличенко, Л.Г.Руденко, Т.В.Тимочко. К.: Центр екологічної освіти та інформації. 2012. 60 с.
9. Публічне управління в забезпеченні сталого (збалансованого) розвитку: Навчальний посібник / Т.К. Гречко, С.А. Лісовський, С.А. Романюк, Л.Г. Руденко. Національна академія державного управління при Президентові України, Ін-т географії НАН України. К., 2015. 264 с.
10. Топчієв О.Г. Концепція довкілля - сучасний напрям інтеграції природничота суспільно-географічних досліджень / О.Г. Топчієв, Д.С. Мальчикова, І.О. Пилипенко, В.В. Яворська // Український географічний журнал. 2017. № 3(99). С.64-70.
11. Методологічні основи географії: Ландшафтна оболонка Землі. Довкілля. Навчальний посібник /О. Г. Топчієв, Д. С. Мальчикова, І. О. Пилипенко, В. В. Яворська. Херсон: «Гельветика», 2018. 348 с.
12. Топчієв О.Г., Мальчикова Д.С. Планування територій: Навч. посіб. Херсон: Грінь, 2014. 268 с.
13. Топчієв О.Г. Предметна область географії та її сучасні методологічні трансформації // Український географічний журнал. 2016. № 1. С.64-69.
14. Топчієв О.Г. Територія: сучасний зміст поняття; функції; ресурсний потенціал // Український географічний журнал. 2010. № 4 (72). С. 3-9.
15. Топчієв О. Г. Загальна методологічна схема геопланування регіону // Розвиток тематичної складової інфраструктури геопросторових даних в Україні: Інститут географії НАН України, Зб. наук. праць. К., 2011. С. 159-164.
16. Топчієв О. Г. Розвиток предметних представлень географії від землепису до геопланування // Ученые записки Таврического национального университета имени В.И. Вернадского. Серия «География». Том 24(63) № 2, часть 1. Симферополь, 2011. С. 253-259.
17. Шашеро А.М., Топчієв О.Г, Сич В.А. Концепція каркасів антропогенно-техногенних навантажень // Український географічний журнал. 2019. № 2. С. 18-26 (Scopus)
18. Шашеро А.М., Тригуб В.І. Рекреаційні землі в планувальних розробках сьогодення // Вісник Одеського національного університету. Серія Географічні та геологічні науки. Одеса, 2021. Том 26, Вип. 2 (39). С. 119 -134.
19. Шашеро А.М. Правовий режим земель рекреаційного призначення Доповіді 75-ої звітної інтернет-конференції професорсько-викладацького складу і наукових працівників (Одеса, 25-27 листопада 2020 р.) дистанційно на платформі ZOOM 26 листопада 2020 р.

Додаткова література

20. Білоконь Ю.М. Регіональне планування : теорія і практика. [За ред. І.О.Фоміна]. К.: Логос. 2003. 246 с.

21. Долішній М.І., Стадницький Ю.І., Загородній А.Г., Товкан О.Е. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка. Львів: Інтелект-Захід, 2003.
22. Керівні принципи сталого просторового розвитку Європейського континенту: матеріали Європейської конференції міністрів відповідальних за регіональне планування (СЕАМАТ), (Гоновер, 7–8 вересня 2000 р.). Гоновер, 2000. 39 с.
23. Палеха Ю.М. Економіко-географічні аспекти формування вартості територій населених пунктів. К.: Профі, 2006. 324 с.
24. Топчієв О.Г. Географія в умовах новітньої наукової революції. // Науково-методичний журнал «Географія» (за сприяння Міністерства освіти і науки України, учасники проекту: Інститут педагогіки АПН України, КМПУ ім. Б. Грінченка), 2006, № 15-16 (67-68) серпень, С. 33-36.
25. Топчієв О.Г. Концепція сталого розвитку і географічна наука. О.Г. Топчієв // Науково-методичний журнал Географія, 2004, № 23. С. 2-4.
26. Топчієв О.Г. Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методики. Одеса: Астропринт, 2005. 631с.
27. Топчієв О.Г. Теоретичні основи регіональної економіки. Київ: Видавництво УАДУ, 2005. 137 с.

15. Електронні інформаційні ресурси

1. Про основи містобудування: Закон України від 16 листопада 1992 р. № 2780-XII // [Електронний ресурс]. Інтернет ресурс. Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
2. Про Генеральну схему планування території України: Закон України від 07 лютого 2002 р. № 3059-III // [Електронний ресурс]. Інтернет ресурс. Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

Примітки:

1. Робоча програма навчальної дисципліни є нормативним документом вищого навчального закладу і містить виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та їх обсяг, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролю.
2. Розробляється лектором. Робоча програма навчальної дисципліни розглядається на засіданні кафедри, у раді (методичній комісії) факультету (навчального закладу), підписується завідувачем, головою ради (методичної комісії), затверджується проректором вищого навчального закладу.